

КАРЛОС РУИС САФОН

ПРИЗРАЧЕН
ГРАД

Превод от испански
Светла Христова

Съдържание

Бележка на издателя.....	9
Бланка и сбогуването	11
Без име.....	29
Една барселонска госпожица.....	37
Огнената роза.....	57
Принцът на Парнас.....	71
Коледна легенда	113
Алисия на разсъмване	119
Мъже в сиво	125
Безплътната жена.....	143
Гауди в Манхатън.....	149
Апокалипсис за две минути.....	161
Библиография.....	165
Отзиви за творчеството на Сафон	167

Бланка и сдогубването

(От несбъднатите спомени
на някой си Давид Мартин)

Винаги съм завиждал на дарбата на някои хора да забравят – за тях миналото е като смяната на сезоните или като чифт вехти обувки, които трябва само да заточиш на дъното на скрина, за да не могат да повторят дирята на изгубените стъпки. Аз имах злощастieto да помня всичко – и всичко да ме помни на свой ред. Спомням си едно ранно детство, белязано от студ и самота, от безжизнени мигове, в които съзерцавах сивотата на дните и онова черно огледало, омагьосало погледа на баща ми. Почти нямам спомен за някакви приятели. Мога да възкреса в паметта си лицата на дечурлигата от квартал Ла Рибера, с които понякога играех или се биех на улицата, но никое от тях не бих искал да избява от царството на безразличието. Едничкото изключение е лицето на Бланка.

Бланка беше с две години по-голяма от мен. Запознах се с нея в един априлски ден пред входа на дома ми; тя се появи, водена за ръка от една прислужница, дошла да вземе книги от малката антикварна книжарница срещу строящата се концертна зала. По прищявка на съдбата в този ден книжарницата отвори в дванайсет по обяд, а слугинята дойде в единайсет и половина и трябваше да изчака трийсет минути, през които, без да подозирам, щеше да се реши участието ми. Ако зависеше от мен, никога не бих дръзнал да разменя някоя дума с Бланка. Облеклото ѝ, уханието и аристократичните ѝ маниери на богаташко дете, пременено със защитна броня от коприна и тюл, не оставяха капка съмнение, че тя не принадлежеше на моя свят, а пък аз бях още по-чужд на нейния. Деляха ни едва

няколко метра от улицата и цели левги от невидими закони. Позволих си само да я гледам, както човек се любува на светини, изложени в стъклен шкаф, или на витрината на някой от ония магазини, чиито врати уж изглеждат отворени, ала ти си знаеш, че никога няма да прекрачиш прага им. Често съм си мислил, че ако не бяха строгите изисквания на баща ми по отношение на личния ми тоалет, Бланка никога не би ми обърнала внимание. Баща ми смяташе, че през войната се е нагледал на мръсотия, достатъчна за девет живота, и въпреки че бяхме по-бедни от църковни мишки, отрано ме бе приучил да се мия с ледената вода, която бликваше от крана на мивката, когато ѝ скимнеш, и с ония калъпи сапун, които миришеха на белина и премахваха дори и угризенията. И тъй, едва навършил осем години, вашият покорен слуга Давид Мартин, спретнат голтак и бъдещ автор на треторазредна белетристика, успя да събере кураж, за да не отмести очи, когато онази кукла от добро семейство го погледна и плахо му се усмихна. Баща ми винаги ми бе казвал, че в живота трябва да се отплащаш на хората със същата монета. Той имаше предвид шамари и други грубости, но аз реших да следвам наставленията му и да отвърна на усмивката, като в добавка кимнах леко. Момиченцето се приближи бавно, оглеждайки ме от глава до пети, протегна ми ръка – жест, който никога не бе отправял към мен – и рече:

– Казвам се Бланка.

Бланка подаваше ръка като госпожиците от салонните комедии – с дланта надолу и с морната апатия на парижка дамичка. Не осъзнах, че уместното действие бе да се наведе и да докосна с устни десницата ѝ, и след малко тя я отдръпна и повдигна вежда.

– Аз съм Давид.

– Винаги ли си тъй невъзпитан?

Тъкмо умувах как да компенсирам плебейската си недодеяност с проява на остър ум и духовитост, с която да запа-

зя фасон, когато прислужницата се приближи с угрижен вид и ме изгледа, сякаш бях бясно куче, пуснато да се скита свободно. Тя беше млада жена със строго лице и дълбоки черни очи, в които не се таеше никаква симпатия. Хвана Бланка за ръката и я издърпа по-далече от мен.

– С кого говорите, госпожице Бланка? Знаете, че баща ви не обича да разговаряте с непознати.

– Той не е непознат, Антония. Това е моят приятел Давид. Баща ми го познава.

Вцепених се от изненада, докато прислужницата ме гледаше накриво.

– Давид кой?

– Давид Мартин, госпожо, на вашите услуги.

– Никой не прислужва на Антония, Давид. Тя ни прислужва на нас. Нали, Антония?

Беше само за миг – жест, който не би забелязал никой освен мен, понеже я наблюдавах внимателно. Антония хвърли бегъл и мрачен поглед на Бланка, поглед, пропит с омраза, от която кръвта ми се смрази, преди да го скрие зад примирена усмивка и да поклати глава, сякаш не отдаваше значение на случката.

– Дечурлига – промърмори тя под сурдинка и пристъпи пак към книжарницата, която тъкмо отваряше врати.

Тогава Бланка понечи да седне на стъпалата пред входа. Дори хапльо като мен знаеше, че такава рокля не бива да влезе в досег с неблагородните и покрити със сгурия материали, от които бе построен моят дом. Свалих изпъстрената си с кръпки куртка и я постлах на земята като килимче. Бланка седна върху най-хубавата ми дреха и въздъхна, загледана в улицата и в потока от минувачи. От прага на книжарницата Антония ни държеше под око, а аз се правех, че не забелязвам.

– Тук ли живееш? – попита Бланка.

Посочих съседната сграда и кимнах.

– Ами ти?

Бланка ме изглежда така, сякаш това бе най-глупавият въпрос, който бе чувала през краткия си живот.

– Разбира се, че не.

– Не ти ли харесва кварталът?

– Тук мирише лошо, тъмно е, студено е, а хората са грозни и шумни.

Никога не би ми хрумнало да обобщя по такъв начин познатия ми свят, но не намерих основателни доводи, с които да ѝ възразя.

– Тогава защо идваш тук?

– Баща ми има къща близо до пазара „Ел Борн“. Антония ме води да го видя почти всеки ден.

– А ти къде живееш?

– В Сария с майка ми.

Дори несретници като мен бяха чували за това място, но в действителност никога не бях ходил там. Представях си го като цитадела с огромни имения и оградени с липи булеварди, тучни градини и луксозни карети – свят, населен с хора като това момиченце, само че по-високи. Нейният свят несъмнено тънеше в благоухания и светлина, там духаше свеж ветрец, а жителите му бяха красиви и не вдигаха врява.

– Защо баща ти живее тук, а не с вас?

Бланка сви рамене и отмести поглед. Въпросът ми като че ли я притесни и реших да не настоявам повече.

– Това е само за известно време – додаде тя. – Скоро ще се върне у дома.

– Разбира се – казах, без да знам точно за какво говорим, но със състрадателния тон на онези, които се раждат победени и им идва отръки да поощряват примирението. – Ла Рибера не е чак толкова лошо място, ще видиш. Ще свикнеш.

– Не искам да свиквам. Не ми харесва нито кварталът, нито къщата, която е купил баща ми. Тук нямам приятели.

Преглътнах на сухо.

– Аз мога да ти стана приятел, ако искаш.

– А кой си ти?